

2541

7561
**XXIII. Sprawozdanie
z czynności
w roku 1913**

**Krakowskie Ochotnicze
Towarzystwo Ratunkowe**

**Zwyczajne Walne Zgromadzenie
Członków**

odbędzie się dnia 8-go marca 1914 r.
== o godzinie 4-tej po południu ==
w Sali Kliniki Okulistycznej przy ul.
===== Kopernika Nr. 40. =====

W razie braku kompletu odbędzie się Walne Zgromadzenie tego samego dnia o godz. 4^{1/2} po poł.

Rok
założenia
1891.

Zadaniem Towarzystwa ratunkowego
jest niesienie pierwszej pomocy w na-
głych wypadkach.

Wyjątki ze statutu Krak. Ochotn. Tow. Ratunkowego.

§ 4. Członkowie Towarzystwa są trojacy : a) czynni, b) wspierający, c) honorowi.

II. Wspierającymi członkami mogą być ci obywatele bez różnicy płci, którzy pieniężnie wspomagają Towarzystwo :

a) członkowie założyciele płacą jednorazowo najmniej 400 koron ;

b) członkowie dobrodzieje składają jednorazowo najmniej 200 koron ;

c) członkowie dożywotni płacą najmniej również jednorazowo 100 koron ;

d) członkowie zwyczajni składają corocznie najmniej 8 kor. Wkładkę tę mogą uiszczać także w odstępach ćwierćrocznych.

III. Członków honorowych mianuje Walne Zgromadzenie na przedstawienie Wydziału. Mogą nimi zostać osoby zasłużone dla Towarzystwa wprost, albo też dla idei humanitarnych, pokrewnych celom Towarzystwa,

§ 6. Każdy członek Towarzystwa ma prawo :

a) brać udział w obradach Walnego Zgromadzenia ;

b) wyboru i obieralności, podawania wniosków i głosowania ;

c) zażądać pomocy Straży Ratunkowej Towarzystwa w celu przewiezienia siebie lub członka swej rodziny z domu do jednego z zakładów leczniczych, jednak tylko po wykazaniu się świadectwem lekarza ordynującego, że pomoc Straży Ratunkowej jest dla chorego konieczną ;

d) członkowie czynni, dalej wspierający, zwyczajni i dożywotni mają na Walnem Zgromadzeniu po jednym głosie, członkowie dobrodzieje po dwa głosy, zaś założyciele po cztery głosy.

Protector Towarzystwa z urzędu:
Prezydent miasta Dr. Juliusz Leo.

WYDZIAŁ TOWARZYSTWA W R. 1913 Z WYBORU:

Zarząd:

Prezes:

Prof. Dr. Bolesław Wicherkiewicz
c. k. Radca Dworu.

Wiceprezes:

Prof. Dr. Stanisław Braun.

Sekretarz:

Witold Lipiński. *)

Skarbnik generalny:

Dyr. Kazimierz Jankowski.

Wydziałowi:

Dr. Arnold Bannet, zast. skarb. Feliks Nowotny, nacz. str. pożar.
Dr. Jan Jakubowski, adwokat. Dr. Antoni Pachonński, kier. Pog.
Dr. Tomasz Janiszewski. fiz. m. Dyr. Henryk Szatkowski, r. m.
Fr. Maciak, ryg. med., zast. sekr. Dr. Wacław Zakrzewski.

Komisya sprawdzająca:

Wacław Anczyc.

Red. Michał Konopiński, r. m.

† Prof. Dr. Stanisław Pareński.

Lekarz-kierownik Pogotowia rat.:

Dr. Antoni Pachonński.

*) Do 1. października 1913 r., a od tego czasu Franciszek Maciak.

Członkowie honorowi Towarzystwa:

Dr. Arnold Bannet

Prof. Dr. Aleksander Bossowski

Prof. Dr. Stanisław Braun

Dr. Michał Śliwiński

*Prof. Dr. Bolesław Wicherkiewicz, c. k. Radca
Dworu.*

*Hr. Jan Wilczek, honorowy Prezydent wiedeńskiego
Towarzystwa Ratunkowego.*

XXIII. SPRAWOZDANIE

KRAKOWSKIEGO

Ochotniczego Towarzystwa Ratunkowego

za rok 1913.

Dwudziesty trzeci rok upłynął od czasu założenia Towarzystwa Ratunkowego. W ciągu roku tego Wydział Towarzystwa dokładał starań, by usiłowania swych poprzedników doprowadzić do celu i pracował usilnie, by Instytucja tak humanitarna nie straciła swego zaufania i uznania, jakiem się cieszy u społeczeństwa krakowskiego.

Jedna ze spraw, jakimi Wydział w roku sprawozdawczym się zajmował, mianowicie sprawa budowy własnego domu Towarzystwa, nie posunęła się naprzód, z przyczyn od Wydziału niezależnych. Natomiast druga sprawa, to jest rozszerzenie dotychczasowej Stacji Ratunkowej, które rozpoczęto w poprzednim roku sprawozdawczym (1912), została szczęśliwie ukończoną. Stacja Ratunkowa została rozszerzoną o jeden pokój. Dawne dwa pokoje, dosyć szczupłe, zamieniono w jeden i przeznaczono na pokój opatrunkowy, gdyż poprzedni nie odpowiadał zupełnie swemu celowi. Adaptacye w nowym rozszerzonym lokalu Stacji Ratunkowej w przeważnej części wykonało budownictwo miejskie kosztem gminy. Na tem miejscu Wydział Towarzystwa wyraża jeszcze raz gorące podziękowanie Wiceprezydentowi miasta W. P. Radcy Dworu Józefowi Saremu za poparcie, jakiego Wydział Towarzystwa doznał w swych staraniach o rozszerzenie lokalu, jakoteż WP. Jakóbowi Wachtlowi, insp. bud. miejskiego za życzliwe kierowanie robotami.

Obecnie Stacya Ratunkowa rozporządza obszernym i porządnym pokojem opatrunkowym, którego wewnętrzne urządzenie przeprowadziło Towarzystwo własnym kosztem. Sprawiono mianowicie autoklaw do wyjąłowania opatrunków i sterylizator do wygotowywania narzędzi, a nadto osobny aparat do grzania wody, łączący się z dwoma odpowiedniami umywalniami. Koszta aparatów, wraz z ustawieniem i zmontowaniem ich są znaczne, wynoszą bowiem 2177 kor. 32 h. Pokój ten wyłożono nadto tafelkami kamiennymi, dającymi się łatwo zmyć, tak, że co do urządzenia wewnętrznego i czystości, pokój opatrunkowy odpowiada obecnie zupełnie najnowszym wymaganiom aseptyki.

Wszystkie te z tak dużym kosztem przeprowadzone inwestycje nie stoją w sprzeczności z dążeniem Wydziału do budowy własnego domu, gdyż z chwilą wybudowania tegoż wszystkie wyżej wspomniane aparaty użyte zostaną do urządzenia nowego lokalu Stacji Ratunkowej i w przyszłości także usługi oddawać nam będą. To co uczyniono obecnie dla Stacji Ratunkowej było koniecznem ze względu na jej normalne funkcjonowanie, pozostaje jednak wiele potrzeb Stacji, — jak to zaznaczono w sprawozdaniu z roku poprzedniego — na razie nie spełnionych np.; wspominając tylko niektóre: brak jest odpowiedniej poczekalni, brak pokoju dla chwilowego pomieszczenia osób zasłabłych, następnie odpowiadającego warunkom zdrowotnym pomieszkania dla sanitariuszy, brak składu na materiały opatrunkowe, wozowni, magazynu i t. p. Wszystko to może być urzeczywistnione dopiero z chwilą wybudowania własnego domu i dlatego Wydział nie porzucił myśli tejże budowy.

Sprawa ta, jak to już zaznaczyliśmy na wstępie, nie została załatwioną w myśl życzeń i pragnień Wydziału, gdyż łączy się ona ściśle z kwestyą odstąpienia naszemu Towarzystwu gruntu przez gminę miasta Krakowa, która, jako warunku koniecznego do tego, żąda zmiany statutu Towarzystwa, a Wydział, nie rozporządzając uchwałą Walnego Zgromadzenia w brzmieniu żądaniem przez gminę, sprawy budowy domu po myśli swej załatwić nie mógł.

W ubiegłym roku sprawozdawczym sprawiono nową karetkę ratunkową, a pozostałe — z wyjątkiem jednej jako zupełnie nie odpowiadającej celowi i dlatego wycofanej — gruntownie odnowiono. Było to koniecznem z tego względu, iż karetki do dalszego użytku zupełnie się już nie nadawały. Koszta nowej ka-

retki i restauracyi dawnych w wysokości 3480 kor. pokryto z dochodów bieżących.

Na pokrycie kosztów wewnętrznego urządzenia w rozszerzonym lokalu Stacji Ratownkowej, jakoteż zapłacenie nowej karetki i odnowienie dawnych, Wydział w roku obecnym sprawozdawczym, — jak to widzimy z wysokości podanych kwot, — zmuszony był asygnować znaczne kwoty ze swych funduszków, które nie są zbyt obfite, gdyż uznaniu i sympatyi, jaką cieszy się nasze Towarzystwo, nie zawsze towarzyszy poparcie materialne, na jakie Towarzystwo o celach tak wybitnie humanitarnych zasługuje.

Na miejscu tem apelujemy do mieszkańców miasta Krakowa, aby przyszli z pomocą naszemu Towarzystwu zapisując się na członków wspierających, których dotychczasowa liczba jest nad wyraz małą.

Że roku tego nie zamykamy niedoborem, to zawdzięczamy przede wszystkim subwencyom i darom, jakie Towarzystwo nasze w obecnym roku sprawozdawczym od licznych instytucyi i osób uzyskało. W pierwszym rzędzie należą się słowa gorącego podziękowania, tak za subwencye pieniężne, jako też za świadczenia w naturze, gminie miasta Krakowa, a to zarówno dostojnemu Prezydium miasta, jak i całej świetnej Radzie miejskiej, następnie Dyrekcji, pp. Radcom Magistratu i Kierownikom poszczególnych biur.

Dalej wyrazy podziękowania z naszej strony za subwencye wyrażamy: Kasie Oszczędności miasta Krakowa, gminie miasta Podgórze, Dyrekcji kolei państwowej, Krakowskiej Powiatowej Kasie Oszczędności, Towarzystwu dla kredytu hipotecznego i osobistego i Wszystkim innym Ofiarodawcom.

Z większych darów i datków mamy do zastosowania: Z fundacyi bł. p. Karoliny i Eliasza Bannetów 200 kor., p. Marya Mańkowska 100 kor., Związek urzędników czeskich Kas Oszczędności w Pradze 100 i t. d. Szczegółowy wykaz wszystkich subwencyi, darów i datków zamieszczamy przy końcu niniejszego sprawozdania (str. 42).

Z dzienników krakowskich dowiedzieliśmy się o zapisie pewnego lekarza z Królestwa Polskiego, dotychczas nie otrzymaliśmy jednak żadnego uwiadomienia, tak że żadnych bliższych wiadomości ani o wysokości zapisu dla Towarzystwa Ratownkowego, ani innych szczegółów nie posiadamy. Zwracamy się więc tą

drogą do osób w tej sprawie poinformowanych, aby łaskawie zechciały nam nadesłać pewne i dokładne w tym kierunku wskazówki.

Wypada nam jeszcze złożyć podziękowanie w imieniu lekarzy i dyżurnych, pełniących służbę na Stacji Ratunkowej, za bezpłatne nadsyłanie pism Redakcyom „Czasu“, „Gazety Poniedziałkowej“, „Głosu Narodu“, Ilustrowanego Kuryera Codziennego“, „Nowej Reformy“, „Naprzodu“, „Nowin“, „Postępu okulistycznego“, Przeglądu lekarskiego“ i „Kwartalnika stomatologicznego“.

Z ważniejszych uroczystości i obchodów, w których brało udział nasze Towarzystwo, wspomnieć należy o II. międzynarodowym kongresie dla ratownictwa i zapobiegania wypadkom, który odbył się w Wiedniu w dniach od 9—13 września 1913 r. Imieniem Krak. Ochot. Tow. Rat. brał udział w tym kongresie i przemawiał Radca dw. prof. Dr. Wicherkiewicz.

Sprawę, nad wyraz smutną, zmuszeni jesteśmy w końcu niniejszego sprawozdania poruszyć. W roku ubiegłym pojawiła się w jednym z dzienników krakowskich notatka, czyniąca Pogotowiu Ratunkowemu zarzuty niedbalstwa i opieszałości. Po należytem stwierdzeniu z naszej strony przebiegu danego wypadku, co do którego zarzut był czyniony i przekonaniu się, iż Pogotowie postąpiło zgodnie z regulaminem i na zarzut niedbalstwa nie zasługuje, zażądaliśmy sprostowania i odwołania poczynionych zarzutów, co wreszcie, po energicznem z naszej strony wystąpieniu, redakcja rzeczzonego dziennika uczyniła.

Przykrem to jest, że instytucja tak humanitarna jak Pogotowie Ratunkowe, która postawiła sobie zadanie szczytne, ratowanie nieszczęśliwych, poszkodowanych w nagłych wypadkach, mimo iż na każde wezwanie spieszy z całą gotowością z natychmiastowem udzieleniem pomocy, jednak, zamiast poparcia, spotykać się musi z zarzutami niczem nieuzasadnionymi jak zarzut powyżej przytoczony. Przyznając prasie zupełne prawo kontrowania czynności naszego Pogotowia, w wypadkach, które budzą pewną wątpliwość zawsze chętnie służymy wyjaśnieniami temu, który, uprawniony, do nas wprost się po nie zwróci, jednak zarzuty bezpodstawne będziemy i w przyszłości z całą bezwzględnością i stanowczo zwalczać.

Chcąc zresztą na przyszłość uniknąć podobnych przykrych nieporozumień i nie spotkać się z zarzutem, iż Pogotowie, wzywane, bezpodstawnie odmówiło swej pomocy, przypominamy, w których to wypadkach Pogotowie na podstawie regulaminu interweniować może względnie winno.

Pogotowie interweniuje w nagłych wypadkach tylko w obrębie miasta Krakowa i Podgórza i spieszy na każde wezwanie do tych wypadków udzielając pomocy, jeśli zachodzi doraźne niebezpieczeństwo zagrażające zdrowiu lub życiu, a zatem w wypadkach świeżych okaleczeń, obrażeń, oparzenia, otrucia, napadów, bólów nagłych, omdleń, krwotoków, wszelkich rodzajów samobójstw, w wypadkach dużych katastrof, wreszcie do epileptyków i do pijaków, boć tych uważać trzeba za chorych, bo zatrutych alkoholem.

Natomiast nie wolno Pogotowiu udzielać pomocy chorym świeżą niemocą dotkniętym, u których żadna z powyżej przytoczonych okoliczności nie zachodzi, a dalej chorym, których przewlekła jaka niemoc uległa pogorszeniu, n. p. gdy nagle ciepłota się podniesie lub bóle wzmogły i t. p., skoro tylko żadne przytem nie grozi niebezpieczeństwo. W danych bowiem wypadkach ma tylko lekarz praktykujący prawo niesienia pomocy.

Pogotowie zajmuje się wprawdzie przewożeniem chorych, jest to jednak tylko uboczną agendą Towarzystwa, a uskutecznia je tylko na wezwanie pisemne lekarzy praktykujących w obrębie miasta Krakowa i Podgórza.

Tych kilka uwag, sądzimy, wystarczy, by w przyszłości Pogotowie nie było zniewolone w razie niewłaściwego wzywania odmawiać pomocy i narażać się na przykre nieporozumienia na tem tle powstałe.

Składając przyszłemu Wydziałowi szczere życzenia pełnego powodzenia w pracach około dalszego rozwoju Towarzystwa, kończymy wstępne słowo, a przystępujemy do wykazania działalności naszej instytucji.

Zmarli

członkowie wspierający:

Bielański Gustaw, Dr.

Epstein Juliusz, radca miejski.

Krongold Wilhelm, Dr.

Lenert Franciszek.

Pareński Stanisław, Dr., Prof. Uniw., radca miejski.

Roźnowski Stanisław.

Swolkien Władysław, Radca rządu.

Simchen Jerzy, Dyrektor.

Szklarski Andrzej.

Cześć ich pamięci!

SPRAWOZDANIE

Z DZIAŁALNOŚCI POGOTOWIA.

Przechodząc do sprawozdania z działalności lekarskiej Towarzystwa, a więc z czynności samego Pogotowia Ratunkowego, porównamy na wstępie cyfry, przedstawiające ilość wypadków w roku ubiegłym, z cyframi lat poprzednich.

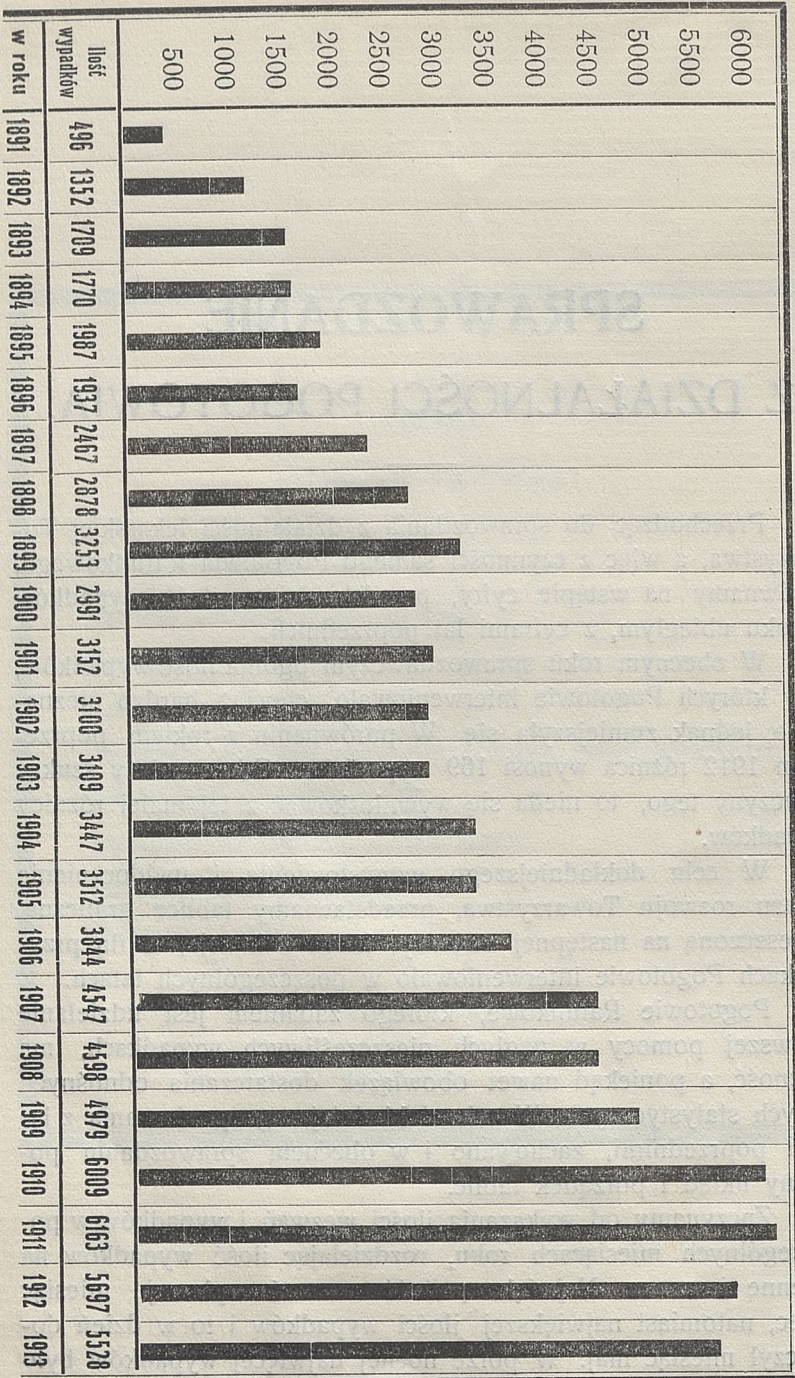
W obecnym roku sprawozdawczym ogólna ilość wypadków, przy których Pogotowie interweniowało, chociaż bardzo nieznacznie, jednak zmniejszyła się. W porównaniu z rokiem poprzednim 1912 różnica wynosi 169 wypadków. Gdzie należy szukać przyczyny tego, to nieda się wywnioskować z tej małej różnicy wypadków.

W celu dokładniejszego uzmysłowienia i uwidocznienia obrazu rozwoju Towarzystwa, przedstawiamy tablicę graficzną, umieszczoną na następnej stronicy, która wskazuje, w ilu przypadkach Pogotowie interweniowało w poszczególnych latach.

Pogotowie Ratunkowe, którego zadaniem jest udzielanie pierwszej pomocy w nagłych nieszczęśliwych wypadkach, ma możliwość, a ponieważ nawet obowiązek dostarczania odnośnych danych statystycznych. W celu dokładniejszego porównania z latami poprzednimi, zachowano i w obecnym sprawozdaniu podobny układ i porządek tablic.

Zaczynamy od wykazania ilości wezwań i wypadków w poszczególnych miesiącach roku, rozdzielając ilość wypadków na dzienne i nocne. Największą ilość wezwań wykazuje miesiąc lipiec, natomiast największej ilości wypadków i to w dzień dostarczył miesiąc maj. W porze nocnej najwięcej wypadków było

Tab. 1.

w miesiącu czerwcu, a więc podobnie jak w roku poprzednim. Naogół rok obecny nie odbiega od dawno zaobserwowanego faktu, iż największej ilości wypadków dostarczają miesiące letnie, najmniejszej zimowe.

Tab. 2.

M i e s i ą c	Ilość wezwań	Ilość wypadków		
		w dzień	w nocy	ogółem
Styczeń	394	326	85	411
Luty	362	294	88	382
Marzec	400	331	95	426
Kwiecień	430	346	109	455
Maj	468	401	120	521
Czerwiec	488	360	138	498
Lipiec	491	369	127	496
Sierpień	467	343	127	470
Wrzesień	464	356	118	474
Październik	481	399	119	518
Listopad	423	337	93	430
Grudzień	436	349	98	447
Ogółem w ciągu r. 1913 .	5·304	4·211	1·317	5·528
Od założenia T-wa (1891)	—	57·855	20·720	78·575

Wypadków w dzień 76·17%
 „ w nocy 23·83%

Ilość procentowa wypadków w dzień i w nocy, w porównaniu z rokiem poprzednim, zwiększyła się na korzyść wypadków nocnych o 1·20%, o którą to ilość zmniejszyła się równocześnie liczba wypadków w dzień.

Przy rozpatrywaniu tablicy następnej przedstawiającej, na czyje wezwanie, względnie zgłoszenie Pogotowie udzieliło po-

mocy, konstatujemy naogół stosunki podobne, jak w roku poprzednim. Zmniejszyła się tylko ilość wezwań ze strony lekarzy

Tab. 3.

M i e s i ą c	W e z w a n i a				
	Osób prywatnych	Lekarzy	Organów policyjnych	Instytucji i fabryk	Razem
Styczeń . . .	275	71	25	23	394
Luty	239	65	27	31	362
Marzec . . .	260	56	37	47	400
Kwiecień . . .	296	65	20	49	430
Maj	331	72	37	28	468
Czerwiec . .	348	67	33	40	488
Lipiec	365	54	34	38	491
Sierpień . . .	340	55	28	44	467
Wrzesień . .	326	64	36	38	464
Październik .	354	61	35	31	481
Listopad . . .	282	75	32	34	423
Grudzień . .	303	67	27	39	436
Razem . . .	3.719	772	371	442	5.304

Wezwania osób prywatnych stanowią 70·11%

„ lekarzy „ 14·55%

„ organów policyi „ 6·99%

„ instytucji i fabryk „ 8·35%

i to o 1·44%, zwiększyła się natomiast liczba wezwań osób prywatnych, ale tylko procentowo, nie bezwzględnie.

W następnej tablicy 4. zestawioną mamy ilość wyjazdów, jakoteż liczby udzielonej pomocy na Stacji Ratunkowej i poza Stacją, tak w dzień, jak i w nocy. W porównaniu z rokiem ubiegłym widzimy zwiększenie się procentowe liczby wyjazdów, podczas gdy ilość udzielonych pomocy na stacyi i poza Stacją pozostaje mniej więcej taką samą.

Tab. 4.

Miesiąc	Ilość wyjazdów	Udzielono pomocy					
		poza stacją			na stacyi		
		w dzień	w nocy	razem	w dzień	w nocy	razem
Styczeń	203	174	46	220	152	39	191
Luty	198	169	49	218	125	39	164
Marzec	219	198	47	245	133	48	181
Kwiecień . . .	221	201	45	246	145	64	209
Maj	248	242	59	301	159	61	220
Czerwiec . . .	229	175	64	239	185	74	259
Lipiec	226	172	59	231	197	68	265
Sierpień . . .	205	156	52	208	187	75	262
Wrzesień . . .	209	167	52	219	189	66	255
Październik . .	216	205	48	253	194	71	265
Listopad . . .	221	187	41	228	150	52	202
Grudzień . . .	222	187	46	233	162	52	214
Razem	2.617	2.233	608	2.841	1.978	709	2.687

Wyjazdów 47·34%

Udzielono pomocy poza stacją . 51·39%

„ „ na stacyi . . 48·61%

Przechodząc do omówienia następnej tablicy, na której podane są ilości wypadków w poszczególnych dniach w tygodniu w cyfrach przeciętnych, konstatujemy, że w r. ubiegłym 1913 najruchliwsze bywały dni poniedziałkowe, zwłaszcza w październiku, najmniej ruchliwe natomiast były niedziele. Największą przeciętną ilość wypadków na dobę wskazuje miesiąc maj, w któ-

rym znów najruchliwszymi były piątki. Zaznaczyć należy, iż niedziele właśnie, które zazwyczaj dostarczały najwięcej roboty Pogotowiu w innych latach, w roku ubiegłym były najspokojniejsze.

Tab. 5.

M i e s i a c	Niedziela	Poniedz.	Wtorek	Środa	Czwartek	Piątek	Sobota	Przeciętna ilość wypadków na dobę
Styczeń	14·7	9·2	15·5	10·2	17·4	14·0	11·2	13·2
Luty	12·2	14·5	15·7	14·7	9·5	12·7	16·0	13·6
Marzec	8·2	15·2	16·0	12·7	17·7	10·5	16·2	13·8
Kwiecień	14·2	12·2	15·2	14·8	16·7	16·2	16·7	15·2
Maj	16·5	18·5	14·0	16·5	13·8	21·8	16·2	16·8
Czerwiec	14·0	17·8	17·2	20·5	14·2	18·7	14·0	16·6
Lipiec	12·2	17·7	14·6	19·6	14·6	17·2	15·7	16·0
Sierpień	13·8	16·2	16·2	14·7	14·7	15·4	15·2	15·2
Wrzesień	15·5	18·2	16·2	16·5	16·0	10·5	17·0	15·7
Październik	11·5	21·2	17·0	15·8	19·0	15·0	17·5	16·7
Listopad	13·6	17·7	15·5	13·7	11·7	15·0	13·4	14·4
Grudzień	13·5	15·0	13·8	15·2	15·2	15·2	12·7	14·4
Przeciętna ilość wypadków na każdy dzień w tygodniu całego roku 1913	13·3	16·0	15·6	15·4	15·0	15·2	15·2	15·1

Z tablicy 6-tej w której zestawione są osoby, którym Pogotowie udzieliło pomocy, według płci, wynika, porównując z takim samem zestawieniem z roku poprzedniego, że liczba mężczyzn, którzy ulegli wypadkom, zmniejszyła się i to zarówno bezwzględnie jak i procentowo. Natomiast liczba dzieci wzrosła bardzo znacznie; co do ilości kobiet, którym Pogotowie udzieliło pomocy, to cyfra ich utrzymuje się mniej więcej na tym samym poziomie. Liczba fałszywych alarmów od całego szeregu lat, utrzymuje się na jednym prawie poziomie, wahając się stale około 1·50%. Obwiniac za niepotrzebne wzywanie Pogotowia nikogo chyba nie można, albowiem rzadko zazwyczaj daje się stwierdzić, iżby ktoś świadomie, dla rozrywki lub złośliwego żartu alarmował Pogotowie. Najczęściej chodzi o wypadki, w których istotnie ktoś zasnął, ale był to tylko stan chwilowy i prze-

mijający tak, iż nie zachodziła potrzeba interwencji Pogotowia. Chory zazwyczaj jeszcze przed przybyciem Pogotowia odszedł. Objaw powyższy świadczy raczej o popularności naszej instytucji, do której zwraca się każdy, widząc, jak ktoś drugi upada na ulicy czy to z powodu przemijającej słabości, czy też prawdziwej choroby. Ze świadomym fałszywym alarmem, podobnie jak z symulacją, spotyka się Pogotowie stosunkowo bardzo rzadko.

Tab. 6.

	Z ogólnej liczby wypadków				
	udzielono pomocy				fałszywych alarmów
	mężczyznom	kobietom	dzieciom	ogółem	
Styczeń	235	123	40	398	3
Luty	203	136	37	376	6
Marzec	227	144	49	420	6
Kwiecień	247	133	71	451	4
Maj	252	176	85	513	8
Czerwiec	275	143	74	492	6
Lipiec	298	129	60	487	9
Sierpień	278	134	53	465	5
Wrzesień	262	139	65	466	8
Październik	303	122	86	511	7
Listopad	234	153	34	421	9
Grudzień	252	144	37	433	14
Ogółem w ciągu roku 1913	3.066	1.676	691	5.433	95
Od założenia Towarzystwa .	46.757	24.066	6.590	77.413	1.162
				Do r. 1898 fałszywych alarmów nie notowano	

Fałszywe alarmy stanowią 1·72% liczby wypadków.

Z liczby osób, którym udzielono pomocy mężczyźni stanowią 55·46%
 kobiety „ 30·32%
 dzieci „ 12·50%

Przystępujemy z kolei do rozpatrzenia danych co do wieku poszczególnych osób, którym Pogotowie udzieliło pomocy. Stosunki są na ogół zbliżone do tych, jakie były i w poprzednich latach. Najczęściej udzielano pomocy osobom w wieku od 21 do 30 lat i to zarówno mężczyznom jak i kobietom. Liczba dzieci — jak to już zaznaczyliśmy przy omawianiu tablicy 6-tej, wzrosła znacznie i to przeważnie liczba dziewcząt.

W tablicy 8-mej zestawione mamy wypadki według zajęcia osób. Rzuca się wprost w oczy, iż największej ilości dostarczają rzemieślnicy i robotnicy z pośród mężczyzn, a służące, robotnice i wyrobnice z pośród kobiet; rzecz co roku stale stwierdzana.

Razem . . .	5433
-------------	------

Rodzaje wypadków.

Tab. 9.

Miesiąc	Przypadki wewnętrzne	Przypadki chirurgiczne	Porody i poronienia	Cierpienia umysłowe	Zamachy samobójcze	Stwierdzono śmierć	Symulacja	Przewieziono chorych	Razem
Styczeń . . .	27	215	5	5	8	3	1	134	398
Luty	30	189	7	4	12	7	1	126	376
Marzec	37	207	7	1	10	6	—	152	420
Kwiecień . . .	34	240	3	2	6	6	—	160	451
Maj	34	249	6	3	10	7	—	204	513
Czerwiec . . .	42	291	1	2	10	5	—	141	492
Lipiec	40	307	3	1	6	4	—	126	487
Sierpień . . .	25	301	1	2	13	6	1	116	465
Wrzesień . . .	33	288	1	2	6	4	—	132	466
Październik .	44	297	2	—	4	8	—	156	511
Listopad . . .	39	226	1	1	9	7	—	138	421
Grudzień . . .	32	245	2	—	6	4	1	143	433
Ogółem . . .	417	3.055	39	23	100	67	4	1728	5.433
Od założenia } Towarzystwa }	12.321	39.825	1.859	1.276	1.173	684	444	19.831	77.413

Rzut oka na powyższą tablicę poucza, iż poważną część przypadków, w których Pogotowie interweniuje, stanowią przypadki chirurgiczne oraz wewnętrzne, — chirurgiczne stanowią 57% wszystkich wypadków. — Liczba przypadków wewnętrznych w roku ubiegłym, w porównaniu z poprzednim, znacznie się zwiększyła. Były one mniej więcej równomiernie rozłożone na poszczególne miesiące letnie, jak zresztą co roku. Wyjątkowo sierpień w roku ubiegłym stanowił pod tym względem wyjątek, dostarczając wogóle najmniejszej ilości wypadków wewnętrznych.

Największą ilość przypadków wewnętrznych stanowią u nas od szeregu lat, zatrucia alkoholem. Liczba ich w roku ubiegłym znacznie się zwiększyła (w roku poprzednim 75), zbliżając się do stosunków, jakie panowały dawniej. Pokazną liczbę wskazują napady epileptyczne i histeryczne. Na trzecim miejscu stoją zaburzenia przewodu pokarmowego z liczbą jednak stosunkowo niższą, niż w roku poprzednim.

W dziale przypadków chirurgicznych stosunki utrzymują się na ogół zbliżone do lat poprzednich. Największej liczby dostarczają stale zranienia, stanowiąc więcej niż połowę wszystkich przypadków chirurgicznych. Porównując liczby procentowe z podobnemi z poprzedniego sprawozdania zauważamy zmniejszenie się przypadków złamań, natomiast zwiększenie przypadków oparzeń.

Tab. 10.

Przypadki wewnętrzne	Styczeń	Luty	Marzec	Kwiecień	Maj	Czerwiec	Lipiec	Sierpień	Wrzesień	Październik	Listopad	Grudzień	Razem
Ogólne osłabienie i wycieńczenie . .	—	1	3	5	5	2	1	2	3	3	5	2	32
Omdlenie	2	3	—	2	—	4	4	1	—	2	2	4	24
Ataki duszności . .	1	—	—	—	2	—	1	—	—	—	—	1	5
Zaburzenia sercowe .	2	4	4	1	2	—	—	—	—	3	1	1	18
Krwotoki wewnętrzne (gruźlica, wrzód okrągły)	1	1	—	1	2	4	1	1	—	2	1	—	14
Udary mózgowie i porażenia	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	2
Nerwobóle, shock . .	—	2	—	1	—	—	1	—	—	3	1	—	8
Epilepsya i histerya .	4	9	6	11	4	15	3	6	8	16	11	7	100
Zaburzenia przewodów pokarmowego . .	2	1	4	3	2	4	4	1	3	5	1	3	33
Zatrucia przypadkowe (pokarm. i leków) .	—	4	4	—	—	1	3	1	1	1	1	2	18
Zatrucie alkoholem .	9	4	13	6	9	10	15	9	13	7	13	11	119
Zatrucie gazami . .	2	—	1	—	1	—	1	2	—	—	—	1	8
Stany gorączkowe . .	1	—	1	1	1	1	1	—	1	—	1	—	8
Przypadki bez ścisłego oznaczenia . .	3	1	1	3	6	1	3	2	4	2	2	—	28
Razem . .	27	30	37	34	34	42	40	25	33	44	39	32	417

Tab. 11.

Przypadki chirurgiczne	Styczeń	Luty	Marzec	Kwiecień	Maj	Czerwiec	Lipiec	Sierpień	Wrzesień	Październik	Listopad	Grudzień	Razem
Wstrząśnienia mózgu	—	—	1	4	2	2	1	—	1	1	—	—	12
Oparzenia	11	9	12	5	4	15	16	12	9	11	6	5	115
Odmrożenia	6	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10
Zmiażdżenia i oderwania (palców, całych kończyn	2	2	4	4	2	5	6	8	4	4	3	3	47
Złamania	7	13	7	7	7	11	10	12	15	7	8	5	109
Zwichnięcia i nadwichnięcia	6	1	4	1	7	2	7	5	8	6	2	5	54
Zranienia	124	87	107	153	141	162	164	162	158	174	143	151	1.726
Stłuczenia, obrzęki, krwiaki, sińce	23	19	15	22	25	36	31	30	34	34	18	25	312
Zdarcia naskórka	16	23	15	11	22	16	23	22	24	19	8	17	216
Krwawienie z ran, żyłaków, nosa	5	3	6	7	7	10	11	6	3	7	11	5	81
Ciała obce	10	24	33	19	27	28	31	24	28	26	22	24	296
Przypadki dentystyczne	4	4	3	7	5	4	7	20	4	8	4	5	75
Zatrzymanie moczu	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	2
Razem	215	189	207	240	249	291	307	301	288	297	226	245	3.055

Z tablicy tej wynika, że

przypadki zranień	stanowią	56·50 %
„ stłuczeń	„	10·21 „
„ ciał obcych	„	9·69 „
„ zdarć naskórka	„	7·07 „
„ oparzeń	„	3·76 „
„ złamań	„	3·57 „
„ krwawień z ran	„	2·65 „
„ dentystyczne	„	2·45 „
„ zwichnięć	„	1·77 „
„ zmiażdżeń	„	1·54 „
„ wstrząśnień mózgu	„	0·29 „
„ odmrożeń	„	0·33 „
„ zatrzymania moczu	„	0·07 „

Co do innych przypadków chirurgicznych liczby procentowe przedstawiają się na ogół podobne.

Pewną część obrażeń stanowią stałe uszkodzenia zadane w bójkach. Zestawiliśmy je w poniżej umieszczonej tablicy (12), uwzględniając ilość poszkodowanych według płci. W roku ubie-

stawień. Liczba zamachów samobójczych, do których Pogotowie Ratunkowe nie byłoby wzywane jest znikomą małą, jest to za ledwie ta cząstka zamachów, której wynikiem jest natychmiastowa śmierć. W celu dokładniejszych wiadomości i uzupełnienia rubryki śmiertelności przy zamachach samobójczych zasięgnięto i w tym roku informacji w klinikach i oddziałach szpitalnych o dalszych losach samobójców, tak że rubryka ta daje nam dokładne i prawdziwe wyobrażenie o ilości wypadków śmiertelnych.

Przystępując do szczegółowego rozpatrzenia danych statystycznych co do zamachów samobójczych, musimy zaznaczyć na wstępie, że liczba ich — porównując rok poprzedni z cyfrą 85 — wzrosła bardzo wybitnie, osiągając w r. 1913 cyfrę 100.

I w tym roku, jak zazwyczaj, przewagę stanowią mężczyźni, liczba ich wynosi bowiem 56, podczas gdy liczba kobiet 44. Co do rozkładu zamachów na poszczególne miesiące to, jak to widzimy z umieszczonej tablicy 14, największej ich liczby dostarczył miesiąc sierpień (13) i luty (12). Sposoby, jakimi posługiwali się ci nieszczęśliwi w celu pozbawienia się życia były bardzo różnorodne. Przeważają — jak zwykle — otrucia, dając pożądaną liczbę 54, wśród której kobiety stanowią przewagę. Drugim co do częstości sposobem są postrzały, który to sposób obierają zazwyczaj mężczyźni, co i w tym roku się powtarza. Jedyna kobieta, która za pomocą broni palnej usiłowała pozbawić się życia, wyszła cało. Wyłącznie mężczyźni próbowali w tym roku przy pomocy narzędzi ostrych pozbawić się życia; z 10-ciu w ten sposób godzących na swe życie, jeden zmarł. Wśród topiących się przeważają mężczyźni (5), z których jeden zmarł; z dwu kobiet usiłujących pozbawić się życia przez utopienie, jedną uratowano. Powieszeń było 3 (dwóch mężczyzn, jedna kobieta), wszystkie z wynikiem śmiertelnym. W tym roku notujemy również dwa przypadki rzucenia się pod pociąg, — w roku poprzednim 1912 nie było żadnego — z których jeden zakończył się śmiercią.

Przypatrzywszy się następnej tablicy (15), która podaje nam wiek samobójców, stwierdzić można łatwo, że największej ilości dostarczają lata 21—25, lata najusilniejszej pracy, przyczem ilość mężczyzn przeważa nad ilością kobiet.

Ilość przypadków śmiertelnych, w porównaniu z rokiem poprzednim (24·7%), utrzymuje się mniej więcej na tej samej wysokości.

Tab. 15.

Wiek samobójców	męż- czyzn	kobiet	Razem	Przypadki śmiertelne		
				mężczyzn	kobiet	Razem
Od lat 15—20	10	10	20	1	1	2
21—25	17	15	32	7	2	9
26—30	8	8	16	4	—	4
31—35	7	5	12	4	2	6
36—40	4	1	5	3	—	3
41—45	6	2	8	1	1	2
46—50	1	3	4	—	—	—
51—70	3	—	3	—	—	—
	56	44	100	20	6	26

Mężczyźni stanowią . . . 56⁰/₀

Kobiety „ . . . 44⁰/₀

Przypadki śmiertelne . . . 26⁰/₀

Tab. 16.

Mężczyźni		Kobiety	
Uczniowie szkół średnich i wyższych	7	Bez ściśle określonego za- jęcia (mężatki, wdowy i panny przy rodzinie) .	12
Rzemieślnicy	12	Służące	10
Robotnicy i służący . . .	11	Uczennice szkół średnich i wyższych	3
Urzędnicy	6	Robotnice i wyrobnice . .	3
Zawody wolne	4	Kobiety publiczne	2
Wojskowi	2	Inne zajęcia	7
Pracownicy handlowi . .	5	Bez zajęcia	2
Inne zajęcia	5	Niewiadomo	5
Bez zajęcia	2		
Nie wiadomo	2		
Razem	56	Razem	44

Z pośród mężczyzn największej ilości samobójców dostarczają ludzie zajęci pracą fizyczną, t. j. robotnicy i rzemieślnicy, a następnie ucząca się młodzież. Wśród kobiet przewagę stanowią kobiety zamężne, wdowy i panny przy rodzinie. Dość dużą stosunkowo cyfrę przedstawiają również służące.

Dla uzupełnienia obrazu umieszczamy jeszcze tabelkę, przedstawiającą obraz zamachów samobójczych wedle pory dobowej.

Tab. 17.

Pora	8-9	9-10	10-11	11-12	razem	12-1	1-2	2-3	3-4	razem	4-5	5-6	6-7	7-8	razem	Ogółem
Dzień	przed południem					w dzień					wieczorem					65
	1	8	3	7	19	4	3	5	9	21	7	12	3	3	25	
Noc	przed północą					w nocy					nad ranem					35
	8	3	7	1	19	2	2	1	—	5	3	1	2	5	11	

Jak z niej widzimy najwięcej samobójstw zdarzało się w godzinach: 5—6 po południu.

Otrucia. — Stanowią one zawsze największą ilość wszystkich zamachów samobójczych — w roku 1913 wynoszą one

Tab. 18.

Otrucia	mężczyzn	kobiet	Razem	Przypadki śmiertelne
Kwasem solnym	2	2	4	2 m. 1 k.
„ siarkowym	2	1	3	
„ karbolowym	2	4	6	
„ szczawiowym	—	1	1	
Lysolem	—	2	2	— 1 k.
Toluolem	1	—	1	1 m. —
Morfiną	1	—	1	1 m. —
Weronalem	1	2	3	1 m. —
Fosforem	1	3	4	
Sublimatem	5	4	9	
Sinkiem potasu	1	—	1	
Chromianem potasu . .	1	—	1	
Nadmanganianem potasu .	—	1	1	
Siarczanem miedzi . . .	—	1	1	
Amoniakiem	1	1	2	
Eterem	1	1	2	
Spirytusem denatur. . .	2	3	5	
Benzyną	—	1	1	7 { 5 m. 2 k.
Sidolem	—	1	1	
Wodą migdałową	—	1	1	
Kwiatem malwy	—	1	1	
Nie wiadomo	1	2	3	
Razem	22	32	54	

54%. — W porównaniu z rokiem poprzednim liczba otruć powiększyła się o 8. Jak to już zaznaczyliśmy na innem miejscu, sposobu tego w celu pozbawienia się życia, chwytaly się przeważnie kobiety.

Środki używane do trucia się, były bardzo rozmaite. Na pierwszym miejscu stoi sublimat w przeciwieństwie do roku poprzedniego, w którym środkiem najwięcej używanym był fosfor. Najskuteczniejszymi okazały się otrucia sinkiem potasu i kwasem siarkowym.

Przechodząc do zamachów samobójczych przy pomocy broni palnej zaznaczyć należy, że ilość ich w porównaniu z rokiem poprzednim zmniejszyła się o cztery wypadki.

Tab. 19.

P o s t r z a ł y	Mężczyźni	Kobiety	Razem	Przypadki śmiertelne		
				m.	k.	Razem
W klatkę piersiową (okolica serca)	7	1	8	3	—	3
W głowę bez oznaczenia .	3	—	3	3	—	3
W skroń	4	—	4	1	—	1
W usta	1	—	1	1	—	1
W brzuch	2	—	2	1	—	1
W ramię	1	—	1	—	—	—
Razem	18	1	19	9	—	9

Jak widzimy z tablicy 19, najczęstszymi w r. 1913 były strzały w klatkę piersiową podobnie jak w i roku poprzednim. Wykazują one również stosunkowo dużą śmiertelność (3 przy-

padki). Tę samą cyfrę co do śmiertelności okazują postrzały w głowę, które były najskuteczniejsze, gdyż wszystkie — w liczbie 3 — zakończyły się śmiercią.

Z innych rodzajów zamachów samobójczych przytoczyć można, że — w porównaniu z rokiem poprzednim — przybyło wypadków rzucenia się z wysokości; z liczby 4, trzy były śmiertelne.

Uwzględniając wypadki masowe, t. zn. takie, gdzie więcej osób było poszkodowanych, wspomnieć musimy o kilku, które w roku ubiegłym miały miejsce:

10. II. Zginęło od zaczadzenia dwoje dzieci przy pożarze.

22. III. Bójka w Ludwinowie, gdzie poszkodowanych było trzech mężczyzn.

25. III. Bójka w Dąbiu, jeden mężczyzna zabity, drugi ranny.

7. V. Równoczesne otrucie się kwasem siarkowym dwojga młodych ludzi; obydwójce zmarli.

7. IX. Bójka za rogatką mogiłą; trzech mężczyzn rannych.

14. X. Bójka cyganów w Ludwinowie, gdzie poszkodowanych było pięciu ludzi, z tych jeden zmarł.

Dla uzupełnienia obrazu działalności pogotowia wspomnieć jeszcze należy o przewożeniu chorych. Przewożenie to do szpitali, klinik i t. d. stanowią wcale pokaźną część działalności pogotowia rat. krakowskiego. Znaczną znowu stosunkowo liczbę tych przewozek stanowią przypadki chorób zakaźnych, do czego służy osobny wóz — nigdy już w innym celu nieużywany, — który po każdym takim przewiezieniu zostaje dokładnie zdezynfekowany.

W roku ubiegłym przewieziono chorych 1728, a mianowicie:

Przewieziono do szpitali	1380
„ „ klinik	112
„ „ zakładów leczniczych prywatnych	88
„ „ mieszkań	134
„ na dworzec kolejowy	14

Zaznaczyć należy, że od chwili założenia Towarzystwa przewieziono 19.831 chorych.

Tak się przedstawia w ogólnych zarysach działalność Towarzystwa Ratunkowego i utrzymywanej przezeń stacji ratunkowej w dwudziestym trzecim roku jej istnienia.

Kraków, w lutym 1914.

Franciszek Maciak,

sekretarz.

SPRAWOZDANIE KASOWE

KRAKOWSKIEGO

**Ochotniczego Towarzystwa Ratunkowego
za rok 1913.**

Bilans

L. p.	Stan czynny	Kor.	hal.	Kor.	hal.
1	3 książeczki wkł. M. K. O.			31341	42
2	2 " " Pow. K. O.			7812	02
3	1 " " Tow. zal.			3017	81
4	List zastawny Banku kraj.			172	20
5	Oblig. indemnizacyjny . . .			85	—
6	Listy zastawne Banku Galic. na 10.000 K.			9575	—
7	Instrumenta			2112	—
8	Sprzęty			1340	—
9	Bielizna			70	—
10	Wozy			4160	—
11	Gotówka			9462	71
				69148	16

zamknięcia.

L. p.	Stan bierny	Kor.	hal.	Kor.	hal.
1	Majątek z końcem 1912 r. .			63138	22
2	Nadwyżka bilansowa . . .			6009	94
				69148	16

W Krakowie, dnia 27. lutego 1914 r.

Sekretarz:
Franciszek Maciak

Prezes:
Prof. Dr. Bolesław Wicherkiewicz
c. k. Radca Dworu

Skarbnik;
Kazimierz Jankowski

Komisya sprawdzająca:
Wacław Anczyc **Red. Michał Konopiński.**

Rachunek administracji.

L. d.	Przychód		Rozchód		K.		h.		K.		h.	
	K.	h.	K.	h.	K.	h.	K.	h.	K.	h.	K.	h.
1.	Wartość dokupionego inwentarza i lokowanej gotówki				6940 33				1.020 —			
2.	Przychód kasowy				24.550 68				527 99			
									147 —			
									63 —			
											1.757 99	
											6.940 33	
											16.782 75	
											6.009 94	
											31.491 01	

W Krakowie, dnia 27 lutego 1914 r.

Sekretarz :

Franciszek Maciak

Prezes :

Prof. Dr. Bolesław Wicherkiewicz
c. k. Radca Dworu.

Skarbnik :

Kazimierz Jankowski

Komisya sprawdzająca :

Wacław Anczyc **Red. Michał Konopiński.**

Spis członków wspierających.

1. Założyciele.

Z jednorazową wkładką 400 kor. (lub też wyższą):

Ś. p. Anna Jerzmanowska
Ś. p. Prof. Dr. E. Neusser, c. k. Radca Dworu
Ś. p. J. Eksc. Namieśnik Dr. Andrzej hr. Potocki
Prof. Dr. Bolesław Wicherkiewicz, c. k. Radca Dworu
Arcybractwo Miłosierdzia
Dyrekcya Kolei państwowych
Dyrekcya Kolei północnej
Kasa Oszczędności miasta Krakowa
Towarzystwo Wzajemnych Ubezpieczeń.

2. Dobrodzieje.

Z jednorazową wkładką 200 kor.:

Towarzystwo Tramwajów elektrycznych
Franciszek Macharski
Leopold Reich, Radca cesarski
Hr. Józefa Reyowa
Tekla Zachałkowa
Z fundacyi ś. p. Julii Umińskiej
Z fundacyi bł. p. I. Holzera
Z fundacyi bł. p. Karoliny i Eliasza Bannetów

3. Dożywotni.

Z jednorazową wkładką 100 kor.:

Anczyc Wacław
Austryackie Tow. Akcyj. Fabryki Portlant-Cementu w Szczakowej
Czunko Adam architekt i budowniczy, Radca miejski
Dr. Stanisław Biesiadecki
Dawna Resursa mieszczańska
Gremium Aptekarzy
Prof. Dr. Bronisław Kader
Prof. Dr. Leon Mańkowski
Marya Mańkowska
Hr. Marya Ressegnier
Karol Uznański
Ignacy Wójcikiewicz
Leon Zieleniewski
Spółka Kredytowa Członków Tow. Wzajemnych Ubezpieczeń
Towarzystwo Zaliczkowe urzędników.

4. Zwyczajni.

Pp. (Rocznie najmniej 8 kor.).

1. Ader Leon, Dr. adw.	10	34. Cetnarowski Edward, Dr.	8
2. Aleksandrowicz R.	8	35. Chronowski Jaksa Eustachy, wł. Grand Hotelu	50
3. Apteka pod firmą K. Wyszniowski	10	36. Ciechanowska Kararzyna	8
4. Armółowicz Jan, Dyr. filii Banku kraj.	8	37. Czarnek Władysław	10
5. Bannet Arnold, Dr.	8	38. Czynciel Celestyn, artysta malarz	8
6. Bannet Salomon	8	39. Dawidowski Aleksander, Radca dw.	8
7. Barberowska Karolina	10	40. Deiches Adolf, Dr. prok. Banku „Mercur“	8
8. Bartl Stanisław	10	41. Doboszyński Adam, Dr. adw., r. m.	8
9. Bazes Gustaw Gerson, radca m.	10	42. Dobrowolski Stanisław, Dr. Prof. Uniw.	8
10. Berezowski Tadeusz, Dr.	8	43. Doliński Roman, Rad. dw.	8
11. Beringer Wandalin, r. m.	8	44. Dominikanie O. O.	8
12. Bialik Józef, r. m.	10	45. Drozdowski Karol, Dyr.	8
13. Bielański Edward, insp. kol. państw.	8	46. Drukarnia Związkowa	50
14. † Bielański Gustaw, Dr.	8	47. Ehrenpreis Zygmunt, Dr. adw.	8
15. Bilewski Władysław	8	48. Eichhorn Ferdynand, Dr.	8
16. Birnbaum Juda, r. m.	8	49. Eichhorn Salomon	8
17. Biskupski Ignacy, r. m.	8	50. Elektrownia miejska	50
18. Blassberg Maksymil., Dr.	8	51. † Epstein Juliusz, r. m.	8
19. Bogdanik Józef, Dr.	8	52. Epstein Flora	10
20. Bober Jakób	8	53. Epstein Stanisław, inżyn.	10
21. Bobrowski Emil, Dr., pos. do R. p.	8	54. Epstein Tadeusz, Radca komerc.	10
22. Böhm Seweryn	8	55. Fabryka farb Karmańskie-go (G. Górski)	10
23. Bossowski Aleksander, Dr. Prof. Uniw.	8	56. Fabryka Józefa Góreckiego	10
24. Braun Stanisław, Dr. Prof. Uniw.	8	57. Fabryka R. Peterseima	8
25. Brummer Jakób	8	58. Fabryka portland-cementu B. Liban i Ska	50
26. Bujwid Odo, Dr. Prof. Uniw., r. m.	8	59. Fabryka tytoniu	100
27. Buzdygan Mikołaj, Dr.	8	60. Federowicz Jan Kanty, poseł sejm. i r. m.	8
28. Caputa Józef, X. Dr. r. m.	8	61. Fedorowicz Adam, wiceprezydent c. k. Namiestnictwa i c. k. Podkom.	10
29. Cech blacharzy	25		
30. „ kowali i stelmachów	12		
31. „ krawców	8		
32. „ ślusarzy *)	8		
33. „ szewców	8		

*) Wkładka za r. 1913 dotychczas nie wpłynęła.

62. Fierich Franciszek Ksawery, Dr. Prof. Uniw. i r. m.	10	95. Jawornicki Józef, r. m. . .	8
63. Firma Beyer i Ska . . .	8	96. Juzuici, XX.	8
64. Firma Falter i Dattner . .	8	97. Judkiewicz Jakób, r. m. .	8
65. Firma Reim i Ska . . .	8	98. Jugendfeinowa Agnieszka	8
66. Fischer Jan Władysław . .	8	99. Karnasiewicz Tomasz . .	8
67. Flattau Michał, Dr. Dyr. polic. i Radca rządu . .	10	100. Kasa chorych miejska . .	200
68. Fraenkel Michał	8	101. „ ” drukarzy i litografów	40
69. Fritsch Herman	8	102. Kasa chorych powiatowa w Krakowie	50
70. Gawroński Feliks, X. Dr. kanonik	8	103. Kasa chorych powiatowa w Podgórzu	200
71. Gazownia miejska . . .	25	104. Kepler Paweł, Dr. . . .	8
72. Gertenbach Wilhelm . .	10	105. Kirschner Łazarz . . .	8
73. Gertler Julian, Dr. adw. kraj. i r. m.	8	106. Klemensiewicz Edmund, c. k. Notaryusz i r. m. .	8
74. Glatzel Józef, nadradca skarb.	8	107. Kluczyński Eugeniusz, Dr. weter. m.	8
75. Głowacki Robert Jan . .	8	108. Kohn Dawid	8
76. Godzicki Jan, r. m. *) . .	8	109. Komornicki Stefan, Dr. .	8
77. Goldgart Naftali	8	110. Konopiński Michał, red., r. m.	8
78. Goldlust — firma . . .	10	111. Kostanecki Kazimierz, Dr. Prof. Uniw.	10
79. Grabowski Władysław. arch. budown.	8	112. Kosydarski Władysław . .	8
80. Gross Adolf, Dr. adw. poseł do Rady p. i r. m. .	8	113. Kowalski Zygmunt, Dyr. Kasy Oszcz. m. Krakowa .	8
81. Grosser Artur, insp. kol. póln.	8	114. Koy Michał, Dr. adw. . .	12
82. Gutmann Herman, arch. .	8	115. Kozłowski Franciszek . .	8
83. Hanusz Michał	10	116. Krajewski Jan	8
84. Heumann Herman, r. m. .	8	117. Krakowska Drukarnia Nakładowa	8
85. Hirschfeld Zygmunt. . .	8	118. Krobicki Henryk	10
86. Holzer Maurycy, Dr. adw. .	8	119. † Krongold Wilhelm, Dr. r. m.	10
87. Hoyer Henr., Dr. Prof. U. .	8	120. Krupiński Jan, Ks. Dr. .	8
88. Iglicki Stefan, r. m. . . .	8	121. Konwent P. P. Norbertanek	10
89. Isenberg Leon	8	122. Kollegium X.X. Pijarów*) .	10
90. Jakubowski Jan. Dr. adw. kraj.	8	123. Krzeczowska Aniela . . .	8
91. Jakubowski Maciej, Dr. Prof. Uniw.	8	124. Krzetuski Karol, Dr. r. m. .	8
92. Janiszewski Tomasz, Dr. fizyk m.	8	125. Krzyżanowska Helena . .	8
93. Jankowski Kazim., Dyr. Tow. kred.	8	126. Krzyżanowski Maryan . .	8
94. Jankowski Mikołaj . . .	8	127. Krzyżanowski Stanisław, archit. bud.	8

*) Wkładka za rok 1913 dotychczas nie wpłynęła.

128. Kulczyński Leon, Dr. Dyr. gimn. radca rządu	8	165. Olszewski Karol, Dr. Prof. Uniw.	8
129. Kurkiewicz Andrzej	8	166. Owsński Józef, Dr.	8
130. Kwiatkowski Jan	8	167. Pałkowska Antonina	8
131. Kwieciński Józef	8	168. Pająk Jan r. m.	8
132. Laberschek Feliks, Dr.	8	169. Papée Maksymilian, Dr. Dyr. rzeźni	8
133. Landau Jan, Dr. prym.	8	170. † Pareński Stanisław, Dr. Prof. Uniw.	8
134. Landau Ignacy, Dr. adw.	8	171. Pieniążek Przemysław, Dr. Prof. Uniw.	8
135. Laudau Rafał, Dr. adw.	8	172. Piltz Jan, Dr. Prof. Uniw.	10
136. Lang Antoni, X. Dyr.	10	173. Peroś Jan, arch. bud. r.m.	10
137. Lang Ottokar, Dr.	8	174. Piotrowski Witold	8
138. Lazar Ludwik	8	175. Pollerowa Wanda	20
139. † Lenert Franciszek	8	176. Ponińska Aniela, hr.	10
140. Leinkram Michał, Dr.	8	177. Popiel Konstanty	8
141. Leo Juliusz, Dr. Prezy- dent m. Krakowa, poseł do Rady państwa i na Sejm kraj.	8	178. Porębski August, r. ces. r. m.	8
142. Lewandowski Witold	8	179. Potocka Anna, hr.	20
143. Łapiński Kazimierz, Dr.	8	180. Potocki Franciszek, hr.	8
144. Łazarski Józef, Dr. Prof. Uniw.	8	181. Poźniak Stanisław, Dr.	8
145. Major Maryan	8	182. Propperowa Adela	8
146. Malinowski Gustaw, Dr.	8	183. Raczyński August	8
147. Marek Zygmunt, Dr. adw. kraj. pos. do Rady państwa	10	184. Radliński Zygmunt, Dr. Doc. Uniw.	10
148. Markus Karol	8	185. Rakower Efraim	8
149. Mateczny Antoni	8	186. Reifer Arnold	8
150. Matusiński Jacek	8	187. Resch Zygmunt	10
151. Maurizio Gustaw	8	188. Ripp Leon, Dr. adw.	8
152. Maurizio Jan	8	189. Ripper Hugo	8
153. Merz Ludwik, Dr. adw. kraj. r. m.	8	190. Romanowski Artur, r. m.	10
154. Meisels Adolf, Dr. adw. kraj. r. m.	10	191. Rosenblatt Emanuel, Dr.	8
155. Meus Rajmund, r. m.	8	192. Rosenblatt Józef, Dr. Prof. Uniw. r. m.	8
156. Michalik Jan	8	193. Rosner Aleksander, Dr. Prof. Uniw.	8
157. Michalska Karolina	8	194. † Rożnowski Stanisław	8
158. Muranyi Roman, r. m.	11	195. Rutkowska Wanda	8
159. Mussil Leopold	10	196. Rutkowski Kazimierz, Dr.	8
160. Niemetz Alojzy	8	197. Rutkowski Maksymilian, Dr. Prof. Uniw.	8
161. Niesiołowski Kazimierz	8	198. Rydel Adam, Dr.	8
162. Nowak Julian, Dr. Prof. Uniw. r. m.	8	199. Rydel Jan	8
163. Nowotny Fel., nacz. straży	8	200. Sare Józef, c. k. r. dw. wicepr. m. Krakowa	8
164. Nowotny Franciszek, Dr. Prof. Uniw.	10	201. Schneider Ludwik, Dr. r. m.	20

202. Schoengut Stefan, Dr. Prezes Izby lek.	8	231. Szufa Ludwik *)	8
203. Schechter Samuel	8	232. Szybalski Mieczysław, Radca sąd.	8
204. Seidl Wilhelm, prezyd. Sądu kraj.	8	233. Tarnowski Stanisław, hr. Dr., Eksc. prez. Akad. Umiej.	10
205. Silberbach Emil	8	234. Tarnowski Zdzisław, hr.	8
206. † Simchen Jerzy, Dyr. Tow. Victoria	10	235. Tilles Adolf, Dr. adw.	8
207. Skąpski Józef, Dr. adw.	10	236. Tilles Emanuel	8
208. Skład apteczny pod firmą J. Klemensiewiczowej	8	237. Tilles Samuel, Dr. adw. r. m. prez. gminy izrael.	8
209. Skórczewski Adolf	8	238. Tislowitz Ignacy, arch.	8
210. Sobierajska Marya	8	239. Tomkowicz Stanisław, Dr.	8
211. Sobolewski Ignacy	8	240. Troczyński Romuald	8
212. Spis Stanisław, Ks. Prof. Uniw.	8	241. Towarzystwo Tramwa- jów elektrycznych	50
213. Stachowski Stanisław	8	242. Urbanowa Eleonora	8
214. Stadmüller Karol	14	243. Wachtel Bernard, r. m.	8
215. Steinberg Józef, Dr. adw. *)	8	244. Wachtel Zygm., Dr. prym.	8
216. Stowarzyszenie drukarzy i litografów	8	245. Wajda Wincenty, r. m.	10
217. Stowarzyszenie introliga- torów i pudełkarzy	16	246. Wasung Wład., Dr. r. m.	8
218. Stowarzyszenie mecha- ników, zegarmistrzów i pieczętkarzy *)	15	247. Weissberg Jakób, Dr.	8
219. Stowarzyszenie tapicerów	8	248. Weissglas Wilhelm, Dr.	8
220. Stowarzyszenie urzędni- czek pocztowych	10	249. Wiedeński Bank Zwią- zkowy	20
221. Stowarzyszenie złotników i jubilerów	16	250. Wilczyński Józef, r. m.	10
222. Suski Wiktor, r. m.	10	251. Wójcikiewicz Stanisław	10
223. Süsskind Dawid, Dr. adw.	8	252. Zachańska Tekla	10
224. Swolkienowa Adela	10	253. Zajączkowski Władysław	8
225. Świerzyński Stanisław, dyr. bud. m.	8	254. Zakład ubezpieczeń od wypadków dla Galicyi i Bukowiny	24
226. Szalay Ludwik, Dr. adw. kraj.	8	255. Zakrzewski Tadeusz, Dr. adw.	10
227. Szarski Henryk, Dr. wi- prezydent m. Krakowa	8	256. Zakrzewski Wincenty, Dr. Prof. Uniw,	10
228. Szatkowski Henryk, dyr. Tow. Wz. Ub. r. m.	10	257. Zdzieńska Józefa Drowa	10
229. † Szklarski Andrzej	8	258. Zieliński Kazimierz	20
230. Szołajska W.	8	259. Zoll Fryderyk, Dr. człon. Izby Panów	10
		260. Żivnosteńska Banka Filia	20
		261. Żuławski Karol, Dr. Prof. Uniwersytetu	10
		Zgłosił przystąpienie na rok 1914 Rapaport Arnold, Dr.	8

*) Wkładka za rok 1913 dotychczas nie wpłynęła.

Subwencye, datki i dary

(które wpłynęły w roku 1913).

Gmina miasta Krakowa: stała subwencya roczna . . .	3.000	K.
„ „ „ subwencya na pomoc lek. . .	7.200	„
Kasa Oszczędności m. Krakowa: subwencya za r. 1911 . . .	1.000	„
„ „ „ „ „ 1912 . . .	1.000	„
Gmina miasta Podgórze: subwencya za rok 1911 . . .	600	„
„ „ „ „ „ 1913 . . .	600	„
Ż „ fundacyi „ bł. p. „ Karoliny i „ Eliasza „ Bannećów . . .	200	„
Powiatowa Kasa Oszczędności	100	„
Dyrekcya Kolei Państwowych w Krakowie za r. 1913 . . .	100	„
Związek urzędników czeskich Kas Oszczędności Czech, Moraw i Śląska w Pradze (przez administracyę „Nowej Reformy“)	100	„
Marya Mańkowska	100	„
Towarzystwo dla kredytu osobistego i hipotecznego . . .	50	„
Rada wyznaniowa gminy izraelickiej	50	„
Bialikowie	20	„
Faustynowie Jakubowscy (przez administr. „Czasu“) . . .	20	„
Gmina ewangelicka	20	„

Świadczenia w naturze:

Gmina m. Krakowa — lokal Stacji Rat., oświetlenie elektr.,
opał; nadto (oprócz wynagradzania służby) dostarczanie
2 par koni wraz z uprzężą.
Gazownia miejska — gaz.
Pralnia parowa p. L. Epsteina — pranie koców.
Stolarnia parowa R. Muranyi — szyny drewniane.
Miejski Zakład dezynfekcyjny — dezynfekcja karetok Pogotowia,
bielizny i t. p.

Bezpłatnie nadsyłają swe pisma:

Redakcya „Czasu“
„ „ „Gazety Peniedziątkowej“
„ „ „Głosu Narodu“
„ „ „Ilustrowanego Kuryera Codziennego“
„ „ „Naprzodu“
„ „ „Nowej Reformy“
„ „ „Nowin“
„ „ „Postępu okulistycznego“
„ „ „Przeglądu lekarskiego“
„ „ „Kwartalnika stomatologicznego“.

Członkowie czynni.

1. Lekarze Pogotowia.

Dr. Antoni Pachosiński,
kierownik Pogotowia Ratunkowego.

Dr. Gruszczyński Lucyan
Dr. Przychocki Stanisław
Dr. Rec Wojciech

Dr. Sokołowski Marian
Dr. Zakrzewski Wacław

2. Dyżurni Pogotowia.

Rygoryzanci i słuch. V. roku medycyny, którzy uzyskali dyplom
w roku sprawozdawczym.

1. Bartel Alfred
2. Bartoszyński Władysław
3. Biberstein Aleksander
4. Biederman Władysław
5. Billet Ozyasz
6. Borczowski Karol
7. Borowski Stanisław
8. Bylicki Andrzej
9. Celarek Stanisław
10. Dr. Chelmecki Stanisław
11. Czarnecki Mieczysław
12. Dr. Dobrowolski Kazim.
13. Dzius Ludwik
14. Dr. Gąsiorowski Stanisław
15. Dr. Gieszykiewicz Ma-
ryan
16. Glazór Konstanty
17. Goldmann Józef
18. Dr. Grosser Ernest
19. Hager Bronisław
20. Haliniak Stanisław
21. Halpern Władysław
22. Hodbod Stanisław
23. Kapuściński Stanisław
24. Kessel Kazimierz
25. Klarner Józef
26. Dr. Kłosowski Stanisław
27. Konopnicki Jan
28. Konwerski Marian
29. Kownacki Bolesław
30. Kurnatowski Wojciech

31. Lach Bolesław
32. Leyko Emil
33. Lipiński Witold
34. Łukiewicz Kazimierz
35. Maciak Franciszek
36. Majewski Wacław
37. Markowski Władysław
38. Maszadro Ksawery
39. Menhard Władysław
40. Moszczeński Leon
41. Neyman Spława Michał
42. Nowicki Jan
43. Radwański Stanisław
44. Rajs Mieczysław
45. Rdułtowski Jan
46. Siedlecki Feliks
47. Śniegocki Leon
48. Spira Józef
49. Dr. Stanoch Adolf
50. Stryjeński Władysław
51. Świerż Witold
52. Szafran Włodzimierz
53. Szancenbach Jan
54. Szczechura Roman
55. Tomiak Stanisław
56. Typrowicz Stanisław
57. Tyrka Tadeusz
58. Waga Franciszek
59. Walczyński Władysław
60. Walter Bolesław
61. Witkowski Edward

62. Wojewski Stanisław
63. Wójcicki Franciszek
64. Wojtaszek Roman
65. Woliczko Stanisław

66. Zagórski Henryk
67. Zaranek Stanisław
68. Zbyszewski Włodzimierz
69. Ziemnowicz Władysław.

Służba Pogotowia.

Sanitariusze :

Lanoszka Antoni
Serafin Jan
Tomaszewski Jakób

Woźnice :

Gorczyca Wojciech
Karaś Piotr
Sabatowicz Franciszek.

Tabor Pogotowia Ratunkowego.

Cztery karetki :

3 karetki ratunkowe ;
1 karetka do przewożenia przyp. zakaźnych.

1 **lektyka** na kołach gumowych ;
1 **fotel** składany ;
4 **pary noszy**.

Jedenaście kufrów sanitarnych :

4 kufry wyjazdowe ;
1 skrzynka z odczynkami ;
1 kufer katastrofowy ;
2 skrzynki katastrofowe ;
1 kufer posterunkowy ;
2 skrzynki zapasowe.

ZAPROSZENIE

na

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

CZŁONKÓW

Towarzystwa Ratunkowego

które odbędzie się

**dnia 8-go marca 1914 r. o godzinie 4-tej po poł.
w Sali Kliniki Okulistycznej**

(ul. Kopernika L. 40).

PORZĄDEK DZIENNY:

1. Odczytanie protokołu z poprzedniego Walnego Zgromadzenia.
2. Dyskusya nad sprawozdaniem rocznem.
3. Udzielenie absolutorium ustępującemu Wydziałowi.
4. Wybór Prezesa, Wiceprezesa i 10 członków Wydziału.
5. Wybór trzech członków Komisji sprawdzającej.
6. Sprawa zmiany statutu.
7. Interpelacye i wnioski.

Sekretarz:

Franciszek Maciak

Prezes:

Prof. Dr. B. Wicherkiewicz.

c. k. Radca Dworu.

W razie braku kompletu odbędzie się Walne Zgromadzenie tego samego dnia o godz. 4^{1/2} po południu.

Zaproszenie niniejsze służy jednocześnie za kartę wstępu na Walne Zgromadzenie członków Towarzystwa Ratunkowego.

1893

